

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. maj 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-0037-0176
Dok.: 2818685

Besvarelse af spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (L 50)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 6 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, herunder forbud mod grooming, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.) (L 50), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. april 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (L 50):

”Vil ministeren bekræfte at forslaget til beskyttelse af kirkegængere ikke kun omfatter samleje, men alle seksuelle krænkelse, herunder grooming, og blufærdighedskrænkelser m.v., og hvis dette ikke er tilfældet, vil ministeren i så fald bidrage med et ændringsforslag, som retter tilstanden op, jf. at omdrejningspunktet i nogle af de offentligt nævnte sager ikke nødvendigvis har omfattet samleje i alle tilfælde?”

Svar:

1. Ifølge den gældende bestemmelse i straffelovens § 220 straffes den, som ved groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed skaffer sig samleje med den pågældende, med fængsel indtil 1 år eller, såfremt forholdet er begået over for en person under 18 år, med fængsel indtil 4 år.

Med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 220, 2. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 4, udvides personkredsen i § 220, så bestemmelsen også kommer til at omfatte en religiøs leder, som groft misbruger et bestående afhængighedsforhold mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed til at skaffe sig samleje med medlemmet.

Der lægges dermed op til, at straffelovens § 220 i forhold religiøse ledere skal omfatte de samme typer af seksuelle gerninger som i forhold til den persongruppe, der i forvejen er omfattet af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse om religiøse ledere i straffelovens § 220, 2. pkt., vil således omfatte samleje. I medfør af § 225 vil bestemmelsen ligeledes omfatte andet seksuelt forhold end samleje, herunder seksuelle handlinger, som gerningspersonen formår den forurettede til at foretage på sig selv, jf. den foreslåede udvidelse af § 225 (lovforslagets § 1, nr. 7).

Andre seksuelle krænkelse såsom grooming og blufærdighedskrænkelser vil derimod – ligesom det er tilfældet for den øvrige personkreds i straffelovens § 220 – ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse om religiøse ledere.

Straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser vil imidlertid også finde anvendelse på en religiøs leder, der måtte begå en sådan forbrydelse mod et medlem af dennes menighed.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 6, desuden at udvide straffelovens § 223, der indeholder et forbud mod seksuelle relationer med personer under 18 år, som er betroet gerningspersonen til undervisning, opdragelse eller lignende, så bestemmelsen fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser. Den foreslåede udvidelse vil bl.a. indebære, at det vil være strafbart for en religiøs leder at udsætte en elev, der går til konfirmandundervisning el.lign. hos den pågældende, for en handling af blufærdighedskrænkende karakter, uanset om eleven har samtykket heri.

Den foreslåede § 231 om grooming, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, vil herudover finde anvendelse på en religiøs leder, der systematisk eller ved manipulation og under udnyttelse af en på alder og erfaring beroende overlegenhed opbygger en relation til et medlem af menigheden under 18 år med forset til at udsætte den pågældende for en seksualforbrydelse.

Personer på 18 år eller derover vil derimod ikke være beskyttet af den foreslåede groomingbestemmelse. En religiøs leder vil således ikke kunne straffes for overtrædelse af den foreslåede groomingbestemmelse, hvis det medlem af menigheden, som lederen opbygger en relation til, er en voksen person. Det svarer til, hvad der vil gælde for relationer mellem personer i andre dele af samfundet.

Spørgsmålet om aldersgrænsen for, hvornår groomingbestemmelsen skal finde anvendelse, blev drøftet i den arbejdsgruppe, hvis anbefalinger lovforslaget bygger på. Et flertal anbefalede således en aldersgrænse på 15 år svarende til den seksuelle lavalder, mens et mindretal anbefalede en aldersgrænse på 18 år svarende til den almindelige myndighedsalder. Flertallet anførte bl.a., at det med en aldersgrænse, som svarer til den seksuelle lavalder, anerkendes, at det er almindeligt forekommende, at unge mellem 15 og 17 år opbygger relationer til andre med henblik på ligeværdige og gensidigt ønskede seksuelle forhold – også undertiden med personer, der er væsentligt ældre end den unge. Flertallet pegede endvidere på, at der også i de groomingbestemmelser, som findes i henholdsvis norsk, svensk og nederlandsk ret, er fastsat en aldersgrænse, som svarer til den seksuelle lavalder i det respektive land. Mindretallet anførte til støtte for en aldersgrænse på 18 år,

at der er et væsentligt hensyn til også at beskytte 15-17-årige, som fortsat er under udvikling, uagtet at de er seksuelt myndige.

Ved aftale af 29. juni 2022 om initiativer mod digitale krænkelser blev partierne bag aftalen enige om, at aldersgrænsen for, hvornår en person kan udsættes for grooming, bør fastsættes til 18 år.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke grundlag for at udvide lovforslaget for så vidt angår beskyttelsen af medlemmer af religiøse menigheder. Ministeriet kan derfor ikke støtte det ændringsforslag, der fremgår af pkt. 2 nedenfor.

2. Et ændringsforslag, der tilføjer blufærdighedskrænkelser til den foreslåede bestemmelse om religiøse ledere i straffelovens § 220, 2. pkt., og udvider den foreslåede groomingbestemmelse i § 231 til at omfatte forholdet mellem religiøse ledere og medlemmer af deres menighed uanset alder, kan udformes således:

”Ændringsforslag til

Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven

(Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.) (L 50)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...), tiltrådt af (...):

Til § 1

1) I det under *nr. 4* foreslåede § 220, 2. pkt., indsættes efter »samleje med medlemmet«: »eller til ved uanstændigt forhold at krænke blufærdigheden hos medlemmet«.

2) I den under *nr. 11* foreslåede § 231 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. For grooming straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år endvidere en religiøs leder, som groft misbruger et mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed bestående af afhængighedsforhold til at

opbygge en relation til medlemmet med forsæt til at udsætte den pågældende for en seksualforbrydelse.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås det, at der i forslaget til straffelovens § 220, 2. pkt., efter »samleje med medlemmet« indsættes »eller til ved uanstændigt forhold at krænke blufærdigheden hos medlemmet«.

Formuleringen »eller til ved uanstændigt forhold at krænke blufærdigheden« skal forstås på samme måde som i lovforslagets § 1, nr. 6, der indebærer en tilsvarende udvidelse af straffelovens § 223, stk. 1, hvorefter den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år. Der henvises derfor om forståelsen af formuleringen til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget foreslås det at indsætte et nyt § 231, stk. 2, hvorefter en religiøs leder, som groft misbruger et mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed bestående af afhængighedsforhold til at opbygge en relation til medlemmet med forsæt til at udsætte den pågældende for en seksualforbrydelse, straffes for grooming med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse på den samme personkreds som det foreslåede § 220, 2. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 4. Der henvises derfor herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

I modsætning til den foreslåede groomingbestemmelse i straffelovens § 231, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, vil det foreslåede § 231, stk. 2, gælde uanset alderen på det medlem af menigheden, som den religiøse leder opbygger relationen til. Bestemmelsen vil således også gælde, hvis der er tale om et voksent medlem af menigheden.

I den foreslåede groomingbestemmelse i straffelovens § 231, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, er det en betingelse, at gerningspersonen »systematisk eller ved manipulation og under udnyttelse af en på alder og erfaring beroende

overlegenhed« opbygger relationen til forurettede. I det foreslåede § 231, stk. 2, er det i stedet en betingelse, at den religiøse leder »groft misbruger et mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed bestående afhængighedsforhold« til at opbygge relationen. For så vidt angår forståelsen af denne formulering henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 220, 2. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 4, som indeholder samme formulering. Om forståelsen af det foreslåede § 231, stk. 2, i øvrigt henvises til bemærkningerne til den foreslåede groomingbestemmelse i § 231, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.